

Vårdprogram 8-13 år

Riktlinje Folktandvården Värmland	Utarbetad av Inger v Bültzingslöwen, Jan Gustafsson, Ulla-Britt Nygren, Pia Borgenstedt	Datum 2007-03-23/ 2008-02-01 /2014-06-24
Godkänd av Hans Östholm	Reviderad av Inger v Bültzingslöwen, Christina Carlson, Pia Borgenstedt	Gäller Tillsvidare

Allmänt

- Hälsodeklaration
- Hälsosamtal inkl. diskussion om risk för erosionsskador
- Riskbedömning enligt R2
- BK 2 vid c:a 10 år och BK 3 vid c:a 13 år.
- Borsträning vid 7:ans eruption
- Tandtrådsträning från 12 år
- Fissurförsegling 7:or (eftersträva en majoritet av barnen)
- Tobaksanarnes från 12 år.
- Den individuella bedömningen innebär att vårdplanen för ett enskilt barn kan komma att avvika från det generella vårdprogrammet när så är indicerat.

Hälsosamtal 8-13 år

Resonera med patienten hur han eller hon vill ha sina tänder och munhåla. Hur det kan nås med hjälp av hygien, kost och fluorvanor. Prata om kost ur ett folkhälsoperspektiv. Vuxenhjälp med borstning åtminstone till cirka 10 års ålder. Barnet skall träna på att borsta själv, men en vuxen skall komplettera borstningen. Ställ öppna frågor om hur barnet vill se ut, vad barnet vill med sina tänder. Ta upp sura produkters inverkan på tänderna. Tobakssamtal från 12 år när så bedöms lämpligt.

Generella rekommendationer

8 år

Fortsatt uppmärksamhet på eventuella bettavvikelser och nyframbrutna tänder. Upprepad kostinformation, betona effekten av frekvent intag av söta/sura drycker, rekommendera vatten vid törst. Fluorlackning.

9 år

Fortsatt kontroll av eventuella bettavvikelser samt nyframbrutna tänder. 12 och 22 bör ha erupterat vid 9 års ålder. Palpera buccalt i överkäken efter 3:orna på barn med tidig tandväxling. Motivation för god munhygien med viss föräldrahjälp. Många föräldrar lämnar över tandborstning till barnen i denna ålder. Upprepa kostinformation, speciellt intagsfrekvensen. Fluorlackning alternativt fluorsköljning.

10 år

Vid c:a 10 års ålder (individuell bedömning) skall alla barn genomgå en bettkontroll (BK2) i samband med tandläkarundersökning. Registrera detta som en separat åtgärd i Carita. Var uppmärksam på om 3:orna i överkäken går att palpera buccalt, annars skall de lägesbestämmas med hjälp av röntgen. Uppmärksamhet skall även riktas mot avvikelser i andra permanenta tänders eruptionsmönster. Fluorlackning alternativt fluorsköljning.

11 år

Uppmärksamma nyframbrutna tänder, motivation angående egenvård. Många barn byter snart skola, börjar i en högstadieskola, där de har lättare att lämna skolområdet och handla i kiosk/affärer. Vid vissa skolor börjar barnen där redan i årskurs 6 och det kan finnas skolkafeterior. Det innebär behov av kostinformation och risk för erosionsskador vid frekvent intag av söta/sura drycker. Information om 7:ans eruption och vikten av att den hålls ren under eruptionen. Fluorlackning eller fluorsköljning.

Se fortsättning samt bedömning av risknivåer (grön, gul, röd) >>

Vårdprogram 8-13 år

Riktlinje Folktandvården Värmland	Utarbetad av Inger v Bültzingslöwen, Jan Gustafsson, Ulla-Britt Nygren, Pia Borgenstedt	Datum 2007-03-23/ 2008-02-01 /2014-06-24
Godkänd av Hans Östholm	Reviderad av Inger v Bültzingslöwen, Christina Carlson, Pia Borgenstedt	Gäller Tillsvidare

12 år

7:ans eruption skall uppmärksammas. Lär barnet borsta dessa tänder. Fissurförsegling görs som en profylaxinsats och eftersträva att majoriteten fissurförseglas. Använd resinmaterial. Från 12 års ålder tobaksanamnes. Introducera att barnet nu själv kan använda tandtråd (bygel är ofta lättare att hantera) om detta inte skett tidigare. Uppmärksamma barnet om nyeruiterade tänder, ge motivation till egenvård. Många barn byter skola, börjar på högstadiet. Det innebär behov av kostinformation på grund av risk för erosionsskador vid frekvent intag av söt/sura drycker eller surt godis. Fluorlackning eller fluorsköljning.

13 år

Vid ca 13 års ålder (individuell bedömning) skall alla barn genomgå en ny bettkontroll (BK3) i samband med tandläkarundersökning. Registrera detta som en separat åtgärd i Carita. Var uppmärksam på eventuella bettfel och eruptionsstörningar. Upprepa instruktion i tandtrådsanvändning. Hälsosamtal med motivation om en god egenvård. Kostinformation, speciellt information om erosioner och risker vid hög intagsfrekvens. Tobaksanamnes. Fluorlackning eller fluorsköljning.

Riskenivå	Grön	Gul	Röd
Kallelseintervall	Var 12:e månad	Var 6:e månad eller enligt individuell plan	3 månaders intervall eller individuell bedömning
Us tdl och vårdplanering	Us + bettkontroll vid ca 10 år och 13 år	Us + bettkontroll vid ca 10 år och 13 år	Minst årlig us eller ställningstagande av tdl samt bettkontroll vid ca 10 år och 13 år
Us thyg, Hk thyg/tsk	Övriga åldrar	Övriga åldrar	Enligt vårdplan
Profylaxinsatser enligt individuella behov	<ul style="list-style-type: none"> Vid behov instruktion munhygien, kostinformation och fluorapplikation 	<ul style="list-style-type: none"> Bedöm möjligheten att minska/eliminera orsaksfaktorerna Munhygien- och kostsamtal med vårdnadshavare/barnungdom Munhygieninstruktion, träning tills gott resultat Professionell tandrengöring Stödbehandling genom fluorlackning var 3 – 6 mån vid profylaxbesöket 	
Egenvård	<ul style="list-style-type: none"> Munhygien utförs av vårdnadshavare alternativt barnet tränar beroende på ålder Tandtråd vid behov Kostmedvetenhet Fluortandkräm med "sila-skummet"-teknik <p>Individuell bedömning fluortillägg Recept daglig fluorsköljning: 8-12 år 0,05%, >12 år 0,2% Högfluortandkräm(5000ppm) från 12 år</p>		